HET PETER BENOITMUSEUM IN HARELBEKE

In een nederig huisje, gelegen aan de Marktstraat in Harelbeke, werd op 17 augustus 1834 de beroemde musicus Peter Benoit geboren.

Het was niet méér dan plicht van de Stad Harelbeke dit eerbiedwaardig huisje voor het nageslacht te bewaren en er een officieel Peter Benoitmuseum in onder te brengen. Dat gebeurde op zaterdag 10 maart 1951, méér dan 100 jaar na de geboorte van Peter Benoit.

Het gebouwtje staat een beetje gedrongen te midden van een rij eenvoudige huizen aan de rand van de oude rijksweg Kortrijk-Gent, nu Marktstraat 57. Het staat bekend bij het kadaster onder Sektie C, nr. 655 A.

Tijdens de 19de eeuw werd deze kleine woonst gebouwd als eigendom van de familie Bossuyt. In 1922 wed ze voor afbraak gespaard door een komitee, waarvan deel uitmaakten : Rich. en Victor Acke, Jos. Delbaere, adv. Fr. Strubbe en Dr. G. Iserbyt. Dit komitee liet het overdragen aan de zorgen van de stad Harelbeke. Dit gebeurde bij notariële akte van 29-9-1929 en de schenker was de toenmalige eigenaar Maurice Bossuyt. Bij Koninklijk Besluit van 14-4-1937 werd de woning beschermd, zodat ze hopelijk in de huidige staat bewaard zal blijven (1).

Het is een éénlaagshuisje, afgedekt met pannendak zonder kroonlijsten. De bakstenen voorgevel is gekalkt en geteerd. Het kruisraam met kleinhouten kan door middel van luiken gesloten worden. De ingang met twee treden bestaat uit een vlakke blokdeur en een met kleinhouten gevuld bovenlicht.

Een gedenkplaat « In dit huis werd geboren den 17 Oogst 1834 Peter Benoit Vlaanderens groote harpenier », werd aangebracht tijdens het Nederlands Taal- en Letterkundig Kongres, dat plaats had in Kortrijk op 20, 21 en 22 augustus 1902.

De meubelen en de andere voorwerpen die binnen te bezichtigen zijn, bestaan uit giften o.m. van Lod. Mortelmans, Antwerpen; E. Debrabandere, Desselgem; L. Defraeye, Deerlijk; A. Van Goethem, Borgerhout; H. Derre,

---

(1) Peter Benoitarchief Stad Harelbeke.

Antwerpen; R. Bossier, Izegem; Mevr. Lambrecht-Lambrechts, Gent; H. Simar, Harelbeke; ze werden toevertrouwd aan de Peter Benoitvereniging, die het kleine museum inrichtte.

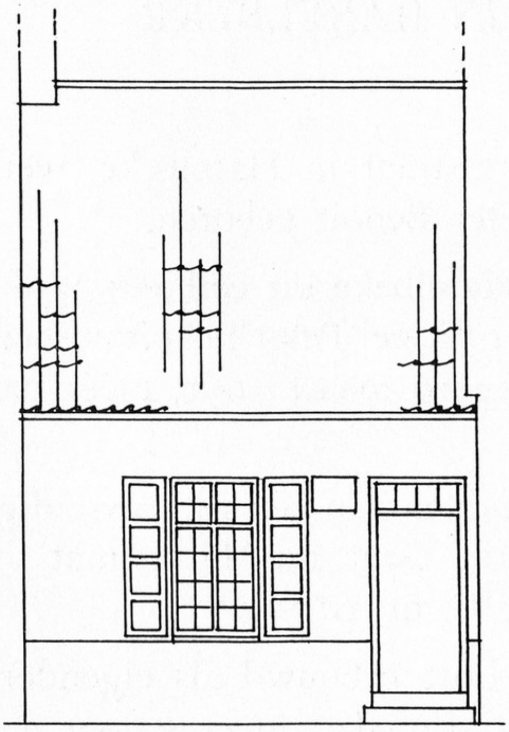

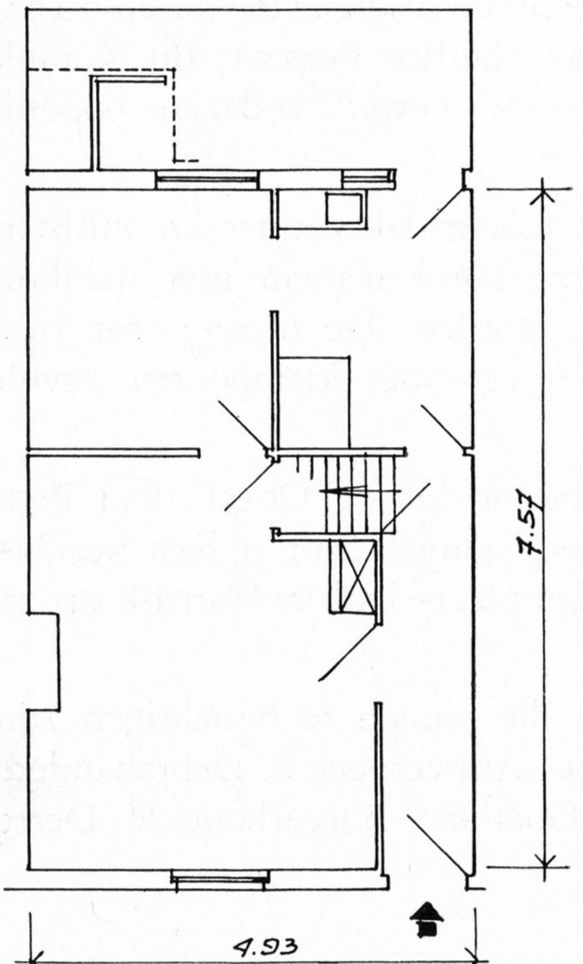

Bij het betreden geeft een smalle gang onmiddellijk toegang tot de woonkamer. Er staan een rechthoekige tafel, een armstoel en een zestal eenvoudige biezen stoelen. Voor de gemetselde haard staan een Mechelse kachel. Aan de schoorsteenmantel, boven een gipsen borstbeeldje van Benoit en een luciferpot, hangt een onbeduidend kruisbeeldje. Aan weerszijden van de schouw hangen afdrukken van portretten van de ouders van Peter Benoit : Petrus Benoit en Rosalie Monnie.

Het waardevolste en tevens piëteitsvolste stuk in het museum bevindt zich links van de schoorsteen, nl. de piano waaraan de jeugdige Peter zijn eerste muzikaal onderricht ontving. Deze piano hoorde niet tot de oorspronkelijke meubilering, maar was eigendom van de Desselgemse kerkorganist Pieter Carlier, eerste leermeester van Peter Benoit, en werd aan het museum geschonken door de heer E. Debrabandere, burgemeester van Desselgem. Op de piano een tweede borstbeeld van Benoit met zijn geboorte- en sterfdata.

Rechts van de schoorsteen een commode met vier laden. Erop een afgietsel van het zittend beeld van Benoit, dat Jozef Cantré in een gestileerde stijl ontwierp ter gelegenheid van het eeuwfeest van de meester van Harelbeke.

Aan de muur hangen een schilderij voorstellend « Peter Benoit op het sterfbed » en een foto van een beeldhouwwerk dat een liggende, ingesluimerde knaap met viool voorstelt. De foto, met tekst « 1867. De vrienden van Harelbeke aan Peter

Rechts op de voorgrond het geboortehuisje van Peter Benoit.

Benoit. 1892 », werd aan het museum geschonken in 1951. Het beeld op de foto werd gemaakt door de Harelbeekse beeldhouwer Tharel (²); het werd aan Peter Benoit aangeboden in 1892 bij de vijfentwintigste verjaardag van « zijn » Muziekschool van Antwerpen. Wanneer wij weten dat Peter Benoit reeds als kind viool leerde spelen en de beeldhouwer een Harelbekenaar was, is het niet uitgesloten dat deze op persoonlijke herinneringen steunend een bewuste gelijkenis met de kleine Peter heeft bedoeld (²).

In een beglaasde nagelvaste kast naast de deur zijn enkele boeken, brieven, persknipsels en andere herinneringen uitgestald.

Op de tafel ligt een « Gulden Boek », aangelegd door het museum op 5 maart 1951, ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van het overlijden van P. Benoit.

In de achterkamer hangen een halfverheven beeldhouwwerk met twee figuren : Peter Benoit en zijn leermeester Carlier, en een stamboom van de familie Benoit geschonken dor apoteker Ghyssaert.

Naast deze kamer een nietig keukentje met gootsteen en wat huisraad; een valluik geeft toegang tot de kelder. In de gang leidt een zoldertrap naar de vermoedelijke slaapkamers.

Uit deze eenvoudige inrichting van de Benoitwoning blijkt dat de familie geen weelde kende en niet van financiële zorgen gespaard bleef.

---

(2) A. CORBET, *Peter Benoit, leven, werk en beteekenis,* Antwerpen, 1939, p. 24.

Hoe schamel ook, het blijft in Harelbeke een heerlijk monument dat herinnert aan de eenvoudige Westvlaamse afkomst van de beroemde musicus, een der grootsten van onze Vlaamse stam.

Naast het monumentale standbeeld van P. Benoit door Alfred Courtens in het stadspark, waarin het aksent ligt op het Vlamingzijn van deze grote Harelbekenaar, is dit Benoitgeboortehuis-museum een bezoek méér dan waard (3).

C. DEGELS.

---

(3) Voor een bezoek zich wenden Marktstraat 61, Harelbeke.
Wij danken de heer P. Debrabandere, die zo vriendelijk was de opmeting en de tekening van het gebouwtje te maken.